

Johanna Jadstrand
010-473 58 49
Fredrik Malmberg
010-473 50 00

Till
Socialdepartementet

Svar på remiss gällande promemorian Stärkt barnrätts- perspektiv för barn i skyddat boende – förslag till bestämmelser rörande bl.a. omedelbar placering, sekretess och skolgång, Ds 2020:16

Specialpedagogiska skolmyndigheten instämmer i vikten av att stärka barnets rättigheter i skyddat boende, så som promemorian avser, särskilt då FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) nu är svensk lag. Specialpedagogiska skolmyndigheten lyfte i sitt remissvar gällande betänkandet *Ett fönster av möjligheter – stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende* (SOU 2017:112) viktiga områden, särskilt behovet av teckenspråkstolk och rätten för elever i specialskolan och sameskolan som lever i skyddat boende att få en utbildning. Specialpedagogiska skolmyndigheten ifrågasätter fortfarande utredningens slutsats (SOU 2017:112 s. 219) att det inte behövs någon särskild reglering för specialskolan och sameskolan gällande rättigheter avseende skolgången för barn och unga som vistas eller har vistats i skyddat boende. Specialpedagogiska skolmyndigheten saknar i promemorian en analys och ett eventuellt kompletterande förslag i denna del.

Specialpedagogiska skolmyndigheten lämnar följande synpunkter på utvalda förslag i promemorian.

Förslag 3.1.4 Vårdnadshavarens beslutanderätt i frågor som kräver samtycke under vistelsetiden

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget. Specialpedagogiska skolmyndigheten ser positivt på att socialnämnden ska ges befogenhet att med endast den ena av två vårdnadshavares samtycke besluta om val eller byte av även förskoleenhet. Specialpedagogiska skolmyndigheten vill poängtera att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet. Barnets rätt till utbildning och information samt barnets rätt att komma till tals och bli lyssnad på, behöver tillgodoses.

Bedömning 3.2 Sekretess

Specialpedagogiska skolmyndigheten vill, gällande utredningens bedömning att befintliga bestämmelser i OSL är tillräckliga för att vid behov kunna sekretessbelägga uppgifter om ett barn och barnets vårdnadshavare när de är placerade i skyddat boende, uppmärksamma följande. Det bör utredas om det behövs förändringar i OSL för att säkerställa att elever som lever i skyddat boende tillförsäkras sådant skydd att deras vistelseort inte röjs. Hemkommunens beslut om interkommunal ersättning, administration av ersättningar och fördelning av statsbidrag för elever i specialskolan och vid riksgymnasier kan innebära en risk för att en elev kan spåras. Det är också mycket viktigt att det kommuniceras till alla berörda myndigheter att ett ärende rör en elev med placering i skyddat boende för att dessa ska kunna vidta adekvata sekretessåtgärder vid en begäran om utlämnande av allmänna handlingar.

Förslag och bedömning 3.5 Barn och unga i skyddat boende ska ha rätt till utbildning i vistelsekommunen

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget med följande kommentar. Barnets bästa och rätten till utbildning måste få företräde – och gälla alla utbildningar, i de fall eventuella regleringar eller skrivningar verkar hindrande för att barnet eller eleven ska kunna fortsätta sin utbildning. Detta är synnerligen angeläget eftersom det annars riskerar att ytterligare försämma situationen för barn och ungdomar som redan är utsatta. I detta sammanhang behöver alla barns och ungdomars rätt att bli lyssnad på synliggöras. Vikten av att barn och unga med funktionsnedsättning samt att andra extra utsatta grupper får sina rättigheter tillgodosedda behöver särskilt lyftas fram.

Specialpedagogiska skolmyndigheten anser att det måste utredas hur elever i specialskolan och sameskolan som placeras i skyddat boende ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd, risken är annars stor att dessa elever inte får den skolgång de har rätt till.

Sakkunniga har i detta ärende varit Emelie Cramér Wolrath, Lena Hammar, Eva Klubb Degsell, Liselott Ljunggren, Viktor Söderqvist, Agneta Wikström och Maude Wildow. Föredragande har varit Johanna Jadstrand.

För Specialpedagogiska skolmyndigheten

Fredrik Malmberg

Generaldirektör